

De oude prentbriefkaarten van Boekhandel Bakker

Giel van der Zel

In 1983 heb ik het onderwerp prentbriefkaart al eens behandeld. Ik wil nu echter de schijwerper richten op de oude Hoornse firma Bakker.

Even terzijde. Ik gebruik het woord prentbriefkaart, want dat is de juiste benaming. Dus niet het woord ansichtkaart. Dat is wel een ingeburgerde betiteling, maar zij is afgeleid van het Duitse Ansichtskarte. In België gebruikt men het woord 'aangezicht'. Ook niet gek bedacht.

Voordat ik me verdiep in de kaarten van de firma Bakker, eerst een stukje geschiedenis over deze bekende familie.

In 1879 beginnen de gebroeders Arie en Maarten Bakker, afkomstig uit de Beemster een galanteriezaak in de Nieuwsteeg. In een oud woordenboek wordt het woord galanteriën nogal vreemd vertaald met 'artikelen van weelde en opsmuk'.

Arie en Maarten zijn afkomstig uit een gezin van zes zoons en drie dochters.

De familie Bakker woont in het laatste kwart van de vorige eeuw in de Beemster. Het gezin bestaat uit vader, moeder, zes zoons en drie dochters. Twee zoons en één dochter overlijden op jeugdige leeftijd. Twee andere zoons Arie en Maarten beginnen in 1879 een galanteriezaak in de Nieuwsteeg in Hoorn. In een oud woordenboek wordt galanteriën omschreven als *artikelen van weelde en opsmuk*. De beide broers verkopen echter, waarschijnlijk bijgestaan of onder leiding van hun vader, ook porselein, aardewerk en huishoudelijke artikelen. De winkel Nieuwsteeg 10 zit ingeklemd tussen het grote pand van S. I. de Vries op de hoek van het Grote Noord en een pandje op de hoek van het Nieuwe Noord. De winkel van S. I. de Vries wordt in 1915 gesloopt en vervangen door het kledingmagazijn van de firma P. v. d. Brul. (Nu huist de firma Kreymborg in dit pand.) Het pandje hoek Nieuwe Noord wordt later de winkel van Albert Nijdam; in 1935 zit de schoenhandel *de Bata* erin en nu de Nelson's schoenhandel.

Terug naar de firma Bakker, Nieuwsteeg nr. 10. Een aantal jaren na 1879 verhuizen de broers naar de overkant, naar Nieuwsteeg nr. 11. Misschien een ruimer pand. Welk bedrijf zich op nr. 10 vestigt weet ik niet, maar in 1920 zit er een sigarenhandel in, daarna is het een magazijn voor baby-artikelen, dan een parfumeriezaak en nu wordt er kinderklleding te koop aangeboden.

De gebroeders Bakker hebben zich dus omstreeks 1885 gevestigd in het pand Nieuwsteeg nr. 11. (Later zit hier de bekende kapper A. Baart. Zie blz. 36, Hart van Hoorn door Joh. Ridderikhoff.)

Omstreeks 1890 verhuist de firma weer en wel naar Nieuwstraat nr. 19. Wat de ruimte aangaat een hele verbetering. Voor de eeuwwisseling wordt Nieuwstraat 17 erbij gekocht. De zaken gaan zeker goed. Het assortiment wordt tenminste ook uitgebreid. Hoewel er nog steeds sprake is van een galanteriewinkel geven de broers ook prentbriefkaarten uit. De eerste echte *Bakkertjes* dateren van 1902. De expansiedrift van de gebroeders Bakker is niet te stuiten. In 1910 vestigen ze zich ook in Nieuwstraat 22, hoek Muntstraat. Er is daar sprake van een boekhandel. In het boek 'Hoorn, huizen, straten, mensen' staat te lezen dat A. Bakker in 1910 het pand wil verbouwen ten behoeve van een boekhandel. En in het adressenboek van 1912 staat onderstaande advertentie met de mooie vermelding dat alle boeken en tijdschriften door een ontsmettingsoven worden

ontsmet. Ik heb zijdelings vernomen dat dit toestel nog ergens bij de huidige firma Bakker verstopt op zolder staat. Misschien nog eens mooi voor in de etalage of het apparaat moet te groot zijn.

A. BAKKER - Nieuwstraat 22 - HOORN.
Telefoon Intercommunaal 88.
Boek-, Kantoor-, Muziek- en Kunsthandel.
Leesinrichting. Vraagt prospectus en catalogus. Leesbibliotheek in 4 talen.
Alle Boeken en Tijdschriften worden na terzigtvraagst door mijne **ontsmettingsoven ontsmet.**
Steeds in voorraad alle mogelijke Studietoeken in verschillende talen. Fransche, Duitse en Engelsche Zak-, School- en Handelswoordenboeken. Levering van al het voorkomend Bind- en Drukwerk.
Neemt abonnementen en advertenties op in alle Binnen- en Buitenlandsche Bladen en Tijdschriften

A. BAKKER - Nieuwstraat 17-19 - HOORN.
Telefoon Intercommunaal 68.
Magazijnen van Kristal-, Glas-, Porcelein en Aardewerk.
Luxe- en Huishoudelijke Artikelen.
Blik- en Lakwerk, Behangselpapieren, Borstelwerk, Sponzen, Zeemleer, enz.
Fransche-, Duitse- en Engelsche Speelgoederen.
Wachstallen, Tafel-, Ontbijt-, Thee- en Koffie-Serviezen, houd ik steeds een groote keuze in de nieuwste modellen en decors voorhanden.

Op de tweede foto ziet u de winkel op de hoek van de Muntstraat. Helaas is de aldruk niet zo scherp en bovendien heeft een snode hand er al P. Zwagerman opgeschreven. Maar dat is degene die na de firma Bakker in het pand zijn winkel heeft. In 1917 neemt manufacturer Piet Zwagerman namelijk de winkel over.

